

نام و نام خانوادگی	عنوان رساله	استاد/اساتید راهنما	استاد/اساتید مشاور
سیده سمیه میرمرادی	ارتباط بهینه میان فضاهای درونی و بیرونی مدارس دوره ابتدایی در جهت ارتقای ارتباطات کودک	دکتر مظفر – مهندس جهانس	دکتر ابراهیم صالحی عمران – دکتر فیضی

چکیده :

انسانها در تمامی سنین و از آن جمله در دوران کودکی نیازمند شناخت خود، داشتن ارتباط با سایر انسانها، داشتن ارتباط با طبیعتی که در آن آفریده شده اند و جزئی از آن هستند و ارتباط با نیروی برتری که انسانها و طبیعت همگی درون آن قرار دارند یعنی ماوراء طبیعت، می باشند. مطالعات انجام شده حاکی از آن است که در دهه های اخیر از این ارتباطات چهارگانه در تعریف فاکتور آسایش معنوی در غرب استفاده بسیاری شده است. در منابع اسلامی ما نیز بر لزوم رشد همزمان این ارتباطات در طول زندگی انسان تاکید فراوانی وجود دارد. اما آنچه در میان مطالعات موجود در این زمینه بیش از همه حائز اهمیت است، توجه به ارتباطات چهارگانه کودک در هدفگذاری اصلی برای تدوین برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران است که از سال ۱۳۸۴ تدوین آن در کشور آغاز شده است. این برنامه که برای مقاطع مختلف تحصیلی و از آن جمله دوره ابتدایی (برای کودکان ۶-۱۲ ساله) نوشته شده، سطوح قابل انتظار هر دوره سنی برای تبلور عرصه های مختلف این ارتباطات را مشخص می کند. برای دستیابی به این سطوح در مدارس عوامل بسیاری نقش دارند که در کنار آموزش های مستقیم، می توان به برنامه های درسی پنهان و از جمله آنها محیط کالبدی آموزشی اشاره نمود. دغدغه اصلی رساله حاضر با محوریت طراحی محیط های کالبدی مطلوب برای تبلور ارتباطات چهارگانه کودک در سطوح قابل انتظار در دوره ابتدایی شکل گرفت. با توجه به گسترده بودن بحث در حیطه طراحی محیط های کالبدی مدارس، از این میان بطور خاص چگونگی طراحی ارتباط میان فضاهای درونی و بیرونی به عنوان یکی از عوامل مهم در شکل دهی پلان مدارس و چیدمان فضاها در کنار هم مورد هدفگذاری قرار گرفت. بنابراین هدف خاص تحقیق حاضر، ارتباط بهینه میان فضاهای درونی و بیرونی مدارس دوره ابتدایی با هدف رشد ارتباطات چهارگانه کودک در فضای مدارس می باشد. در اجرای مراحل میدانی تحقیق حاضر، از روش تحقیق پیمایشی یا زمینه یابی و تحلیل داده ها براساس آمار توصیفی استنباطی استفاده شده است که مراحل میدانی تحقیق، شامل ۴ مرحله اصلی نگرش سنجی از معلمین دوره ابتدایی، معلمین در حال تحصیل در رشته آموزش ابتدایی و معماران طراح صورت پذیرفت. برای بررسی داده های آماری تحقیق از نرم افزار SPSS استفاده شد و پس از ارائه نتایج توصیفی و استنباطی داده های آماری تحقیق، تحلیل نتایج آماری مراحل میدانی تحقیق حاضر با روش استدلال منطقی به انجام رسید که در طی چندین مرحله راهکارهای معماری ارتباطی میان فضاها و دیاگرام های فضایی و چیدمان بهینه فضایی در مدارس پیشنهاد شدند. نتایج تحقیق فرضیه های تحقیق را تایید کرد و تحلیل و تفسیر داده های تحقیق حاکی از آن است که کیفیت ارتباط بهینه میان فضاهای درونی و بیرونی در مدارس به منظور رشد ابعاد مختلف ارتباطی کودک به دو فاکتور کاربری های مشابه میان دو فضا و درجه فعال و غیر فعال بودن فضاها بستگی دارد. بر این اساس می توان به درجات ارتباطی مطلوب برای ارتباط میان انواع فضاهای درونی و بیرونی در مدارس دست یافت. راهکارهای معماری مطلوب برای طراحی این درجات ارتباطی برای انواع فضاهای درونی و بیرونی پیشنهاد شدند و چگونگی تحقق سطوح قابل انتظار ارتباطات چهارگانه کودک در مدارس دوره ابتدایی در هر کدام از این راهکارها تحلیل شدند و در پایان، دو چیدمان فضایی بهینه در مدارس دوره ابتدایی براساس الگوی چیدمان خطی و مرکزی با توجه به این راهکارها پیشنهاد شدند. نتایج تحقیق، الگوی طراحی فضاهای آموزشی دوره ابتدایی را با محوریت نحوه ارتباط میان فضاهای درونی و بیرونی برای رشد ارتباطات چهارگانه کودکان نشان می دهد.

کلمات کلیدی : کودکان - مدرسه - دوره ابتدایی - درون و بیرون - ارتباطات چهارگانه کودک